

Ingenieursbureau uit Zutphen drukt stempel op eiland Texel

‘Om hiertussen te passen, moet je van goeden huize komen’

Voor ingenieursbureau SmitsRinsma was het een enorme buitenkans toen het de mogelijkheid kreeg een project op Texel te realiseren. Want zo heel voor de hand liggend was de keus van de Texelse gemeente voor het Zutphense bedrijf nu ook weer niet. Texel ligt immers niet om de hoek. Het begon met een belletje van een relatie en toen ging de bal snel rollen. Wie nu, vijf jaar later, het eiland bezoekt, kan niet om de projecten van het ingenieursbureau heen. Of je nu het centrum bezoekt of de buitenwijken, de resultaten zijn zichtbaar. En het einde is nog niet in zicht. Stad+Groen spreekt met Ritso Sikma, directeur van SmitsRinsma, over zijn ervaringen op het eiland. ‘We worden hier erg gewaardeerd, maar je blijft een overkanter.’

Auteur: Fleur Dil

Het telefoontje dat SmitsRinsma in 2017 kreeg, was van een connectie die betrokken was bij een project op Texel, Buurtskap de Tuunen. Hij zocht iemand die een rol zou kunnen spelen voor de gemeente. Sikma: ‘Natuurlijk was ik meteen geïnteresseerd, dus ging ik erheen om met de gemeente te gaan praten. De keus viel op ons. Wij konden goede technische en beheersmatige invulling geven aan het ontwerp. Anderzijds zijn wij sterke counterpartners voor landschapsarchitecten. We kunnen kritisch zijn, zowel technisch als kostentechisch, maar altijd met respect voor het ontwerp van de architect. Door onze ervaring en kennis zijn we realistisch en kunnen we samen met de architect tot goede oplossingen komen.’

De opdracht begon met een simpele vraag, die uitliep op de volledige ondersteuning van het project de Tuunen: van procesondersteuning tot ontwerpuitwerking, technische uitwerking, aanbesteding en zelfs begeleiding van de uitvoering.

Sneeuwbaaleffect

Het project Buurtskap de Tuunen begon

steeds grotere proporties aan te nemen en als vanzelf rolde SmitsRinsma vervolgens van het ene project in het andere. ‘Vrijwel direct gingen we ook aan de slag met het ontwerp en de budgettoets van het centrum. Vervolgens kwamen daar nog Den Burg Zuid, een plan voor een sporthal, een school, een rondweg en een gezondheidsplein bij’, somt Sikma op. Het ingenieursbureau beschikte over de capaciteiten die de gemeente zelf niet meer had, zo bleek algauw. De niche die het met zijn kennis en ervaring kon opvullen, bleek ook van belang bij andere projecten, met een sneeuwbaaleffect tot gevolg.

Wat ook een rol speelde, was de kleinschaligheid van het eiland. Sikma: ‘Je hebt op Texel vaak te maken met dezelfde personen. “Iedereen” staat in mijn telefoon. Als er dan een vraagstuk speelt, heb je snel contact.’ Sikma ziet zeker voordelen in deze kleinschaligheid. ‘Er ontstaat onderlinge samenwerking en efficiëntie. Omdat je veel contact met elkaar hebt, kun je snel handelen. Op zeker moment hadden mijn opdrachtgevers vertrouwen in mij. Toen kon ik ook dingen op afstand doen.’

6 min. leestijd

Buurtskap de Tuunen in aanbouw

Sociaal experiment

We beginnen met Buurtskap de Tuunen, een bijzonder en karakteristiek project. 'De Tuunen is een woonwijk, gebouwd op een voormalig weiland', legt Sikma uit. 'Deze woonwijk is een mix van verschillende typen huizen. Je vindt er sociale huurwoningen, tiny houses en koopwoningen. Dit levert een heel diverse groep mensen op.' Wat de wijk ook bijzonder maakt, is dat de sociale huurwoningen gebouwd zijn voor de tijdelijkheid; na 20 jaar moeten ze verplaatst worden. Dat betekent dat de woningen niet zijn vastgezet in de grond en als het ware opgepakt kunnen worden. 'Dat was

eigenlijk een oefje om snel woningen te kunnen realiseren', vertelt Sikma. 'Er is een enorme woningbehoefte voor de Texelaar die minder te besteden heeft. Op deze manier konden we in die behoefte voorzien.'

De woonwijk is opgezet als een soort gemeenschap; iedereen is eigenaar van het gebied en ieder woonerf heeft een eigen tuin. 'Iedereen mag zelf bepalen hoe die wordt ingericht', licht Sikma toe. 'De één heeft er een moestuin van gemaakt, de ander een speeltuin of boomgaard.' Als je hier komt wonen, weet je dat er wat van je wordt verwacht. Zo ben je verplicht

om een buurtvereniging op te zetten en eraan deel te nemen. Rijk en arm wonen samen en moeten elkaar vinden in de wijk en in de buurtvereniging. Het sociale aspect komt nog meer naar voren omdat er in de wijk ruimte is gemaakt voor mensen die zelfstandig, maar onder begeleiding wonen, Tante Jans genaamd. Daarnaast begeleidt Novalis Hoeve jongeren die een misstap hebben begaan bij hun re-integratie in de samenleving. 'Deze groepen kunnen ook gebruikmaken van het erf', vertelt Sikma. 'De sociale gedachte hierachter is mooi; zo kunnen mensen elkaar helpen.'

Als vanzelf rolde SmitsRinsma vervolgens van het ene project in het andere

Project centrum

Voor alle projecten op het eiland geldt dat ze moeten voldoen aan de gestelde klimaatdoelen. Zo ook het centrum van Den Burg, dat eigenlijk bestaat uit meerdere projecten. De pleinen Groeneplaats, Vismarkt en Stenenplaats moesten worden aangepast. Ooit stond op de Groeneplaats het gemeentehuis. Er moest nieuwbouw gerealiseerd worden in de oude stijl van het centrum. Het aanliggende park, de Wezentuin, werd bij die vernieuwing meegenomen. Een groene parel, noemt Sikma het park, en een sfeermaker in het centrum. Daar is flink ingegrepen in het groen, met veel snoeiwerk en nieuwe beplanting, en zijn er zichtlijnen en ruimte gecreëerd. 'Dan heb je het centrum eigenlijk al te pakken', zegt Sikma. 'Op de Groeneplaats zaten veel stenen, dus we moesten kijken wat we konden doen met groen en waterbeheersing. Op Texel is er schaarste aan zoet water. Om dat water vast te houden, hebben we een buffer aangelegd onder het plein. Daarin wordt water opgevangen voor besproeiing van planten en dergelijke.' Sikma spreekt met tevredenheid

Links de Vismarkt in Den Burg, rechts de Wezentuin, de groene parel van het centrum

Bij het gloednieuwe scholencomplex komt een schoolplein naar een ontwerp van Speelnatuur.

‘Het is een trots volk en zo beschouwen ze zich ook’

over het project. De sfeer die er gecreëerd is, mede dankzij het ontwerp van architectenbureau Loos van Vliet, vindt hij fantastisch.

‘De wens was om het plein groener te maken, maar er moest ook ruimte blijven voor mark-tjes en terrassen. We hebben er een esdoorn geplant (*Acer x zoeschense*), die nu nog klein is, maar over 20 jaar beeldbepalend zal zijn. Een interessante vraag was hoe we deze boom daar konden krijgen en behouden in deze omstandigheden. We wilden wel dat die boom er over 100 jaar nog staat. Dit lukte door een unieke groeiplaatsverbetering van kratten, substraat en vochtbeheersing.’

SmitsRinsma, die ook veel ervaring heeft met boomanalyses, verrichtte nog meer werkzaamheden om bomen te plaatsen of voor de toekomst te behouden. Zo staat er op de Stenenplaats – een klein pleintje met horeca – een enorme kastanjeboom uit ongeveer 1860. ‘We hebben uitgebreid onderzoek gedaan naar de levensvatbaarheid van de boom en vervolgens ingrepen gedaan, zodat de kastanje kan doorgroeien.’

Alle scholen op één locatie

Het grootste project was plan Zuid, waar een groot masterplan aan ten grondslag ligt dat in deelprojecten wordt uitgewerkt. Een deel van de rondweg moest opgeknapt worden, samen met een landschapsarchitect. Daarnaast moest er een sporthal met parkeerplaats worden gebouwd én een nieuwe school, waarin vijf basisscholen, voorheen verspreid over Texel, samengebracht moest worden. ‘Dit is een unicum’, vindt Sikma. ‘Het samenbrengen van al die scholen op één locatie is een enorm project.’ Het ontwerp van het schoolplein is in handen van Speelnatuur en de inrichting moet nog opgeleverd worden. Sikma: ‘Speelnatuur kijkt naar de creativiteit van scholieren, creëert veel groen en bewegingsmogelijkheden, ook voor mindervaliden.’ Kinderen moeten er altijd

Op de Steenenplaats in Den Burg staat een enorme kastanjeboom uit 1860.

kunnen spelen, ook na school. Er zijn zelfs buitenklassen gecreëerd, een niche, vindt Sikma.

De sporthal met parkeerterrein moet een groene uitstraling krijgen. Er komt beton met veel groen zonder afwateringspunten, zodat het water gaat infiltreren in het groen. ‘Dit is een indrukwekkende plek geworden’, vindt Sikma. ‘Zelfs de rotonde, die toch puur verkeerskundig is, is echt mooi geworden.’

De overkanter

Inmiddels liggen er alweer nieuwe projecten in het verschiet. Voor het komende anderhalf jaar heeft het ingenieursbureau opdracht gekregen nieuwe woonwijken te realiseren. ‘Bij alle vier locaties gaan we de voorbereiding tot en met de aanbesteding doen’, vertelt Sikma. Sikma is blij met deze verlenging; hij komt graag op het eiland. ‘Het eilandgevoel begint al zodra je op de boot staat te wachten. Je voelt dat de sfeer begint te veranderen. Texel is een vakantiebestemming, dus je komt in een heel andere omgeving terecht’, vindt hij. ‘Vanuit dat gezichtspunt kijken de Texelaars ook naar het eiland. Het is een trots volk en zo beschouwen ze zich ook. Om daartussen

Links de Vismarkt in Den Burg, rechts de Wezentuin, de groene parel van het centrum

te passen, moet je van goeden huize komen. Je moet meegaan in die mindset van korte lijntjes. Je bent sterk op elkaar aangewezen en daar moet je rekening mee houden. Conflicten moet je oplossen, want morgen heb je elkaar weer nodig. Dat maakt het interessant.'

Het feit dat Sikma geen eilandbewoner is, kan soms in zijn voordeel werken, zo blijkt. 'Een neutrale houding kan leiden tot een snellere oplossing van vraagstukken', vertelt hij. 'Als je een vertrouwensband hebt opgebouwd, krijg je een hoop voor elkaar.' Wat overigens niet betekent dat hij ooit een Texelaar zou kunnen

worden. 'Nee, je blijft altijd een overkanter. Je bent zelfs al geen Texelaar als je als Texelaar op de veerboot geboren bent; kun je nagaan.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

'Op Texel is er schaarste aan zoet water. Om dat water vast te houden, hebben we een buffer aangelegd onder het plein'